

Sygn. akt VIII Gz 145/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. akt VIII GC 1790/17 upr

p o s t a n a w i a:

1. sprostować zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w sygnaturze akt sprawy dopisać oznaczenie „upr”;
2. oddalić zażalenie.

Sygn. akt VIII Gz 145/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy odrzucił sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 21 września 2016 r. z tym uzasadnieniem, że skarżący nie usunął w określonym terminie jego braków formalnych poprzez wykazanie umocowania do reprezentowania pozwanego przez osoby których podpisy widnieją na pełnomocnictwie procesowym (odpisem pełnym z Krajowego Rejestru Sądowego lub odpisem aktualnym w dacie udzielenia pełnomocnictwa). Pozwany przed upływem terminu powołał się wprawdzie na udzielenie mu pełnomocnictwa procesowego przez uprawnionego do samodzielnej reprezentacji prezesa zarządu, na tą okoliczność przedłożył jednak jedynie zwykłą kopię pełnomocnictwa, nie zaś jego odpis poświadczony za zgodność z oryginałem przez notariusza bądź radcę prawnego. Nie przedłożono natomiast dokumentów wykazujących prawidłowość udzielenia – w dniu 23 kwietnia 2015 r. – pełnomocnictwa załączonego do sprzeciwu. W konsekwencji, w ocenie Sądu pierwszej instancji, braki sprzeciwu nie zostały prawidłowo uzupełnione co uzasadniało jego odrzucenie na podstawie art. 504 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany domagał się uchylecia go i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił obrazę przepisu art. 504 § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie sprzeciwu od nakazu zapłaty pomimo tego, że został on skutecznie złożony w terminie bez braków formalnych, w szczególności załączono do niego pełnomocnictwo procesowe dla pełnomocnika pozwanego uprawniającego go do działania w imieniu pozwanego.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że dokument pełnomocnictwa przedłożony wraz ze sprzeciwem obejmował umocowanie udzielone przez ówczesny (dwuosobowy) zarząd pozwanego, w tym także przez osobę, która jest

aktualnie uprawniona do samodzielnego działania w imieniu tej strony. Nie sposób zatem uznać, że umocowanie to było nieskuteczne czy też nie zostało ono wykazane albowiem na ww. dokumencie widnieje także podpis obecnego prezesa i jedyne go członka zarządu pozwanego – co wynika z wydruku z rejestru przedsiębiorców KRS jaki miał być załączony do sprzeciwu. Zmianę liczby osób wchodzących w skład zarządu skarżący ocenił jako pozbawioną znaczenia dla rozstrzygnięcia. Jednie zatem z ostrożności pozwany dołączył następnie – w odpowiedzi na wezwanie do uzupełnienia braków sprzeciwu – odpis pełnomocnictwa udzielonego przez obecny zarząd. Skarżący podkreślił, że ww. dokument nie budzi zastrzeżeń co do jego autentyczności, ponadto został on przedłożony przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wyjaśnić należy, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, dochodzone bowiem niniejszym pozwem roszczenia – obejmujące także rekompensatę o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 684) – „wynikały z umowy” w rozumieniu art. 505¹ pkt 1 k.p.c. Mowa w tym przepisie o roszczeniach w których umowa jest normatywnym podłożem uprawnienia, przy czym nie chodzi wyłącznie o roszczenia mające źródło w treści umowy, ale także o roszczenia wynikające z reżimu ustanowionego przez ustawę, a dochodzone dlatego, że strony łączy (łączyła) umowa (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 123/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 110).

Według regulacji art. 68 k.p.c. – znajdującej zastosowanie do niniejszego postępowania, jako wszczętego przed dniem 8 września 2016 r. (art. 2 pkt 5 w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. z 2015, poz. 1311 ze zm.]) bowiem w dniu 15 lipca 2016 r. (zob. k. 1-14 akt sprawy) – osoby uprawnione do działania w imieniu osoby prawnej (wchodzące w skład jej organów) mają obowiązek wykazać swoje umocowanie dokumentem przy pierwszej czynności procesowej. Obowiązek wykazania takiego umocowania jest realizowany albo osobiście przez osobę piastującą funkcję organu osoby prawnej, albo przez pełnomocnika procesowego (jeśli – jak w niniejszej sprawie – został on ustanowiony).

Nie może również budzić wątpliwości, że realizacja powyższego obowiązku podlegać musi kontroli w ramach badania warunków formalnych sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym (art. 504 § 1 k.p.c.). Aby bowiem pismu zawierającemu sprzeciw mógł zostać nadany prawidłowy bieg, musi ono zawierać także – stosownie do art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c. – podpis strony, jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Za brak formalny pisma procesowego słusznie uznawany jest nie tylko brak takiego podpisu, ale również brak dokumentu pozwalającego ustalić w sposób nie budzący wątpliwości, że dana osoba jest uprawniona do działania w imieniu strony będącej osobą prawną. Konsekwencją tego jest obowiązek złożenia przez pełnomocnika, wraz z pełnomocnictwem, dokumentu potwierdzającego umocowanie osób, które je podpisały, do działania w imieniu osoby prawnej (zob. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., III CZP 20/08, OSNC 2009, Nr 5, poz. 68 oraz postanowienie tego Sądu z dnia 20 listopada 2014 r., V CZ 79/14, LEX nr 1551483)

W niniejszej sprawie prawidłowo zatem wezwano pełnomocnika pozwanego do usunięcia braku formalnego sprzeciwu poprzez wykazanie umocowania do reprezentowania tej strony przez osoby których podpisy widnieją na załączonym do sprzeciwu pełnomocnictwie procesowym (k. 27 i 31 akt sprawy). Należy podkreślić, że – wbrew twierdzeniom zawartym w zażaleniu – do sprzeciwu nie został załączony „wydruk” mający obejmować informację dotyczącą aktualnej treści rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dotyczącego pozwanego (zob. k. 23-29 akt sprawy). Słusznym celem tego wezwania była więc niewątpliwie weryfikacja prawidłowości reprezentacji pozwanej spółki.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pełnomocnik pozwanego nie załączył dokumentu potwierdzającego umocowanie osób, które podpisały poprzednio złożone pełnomocnictwo, a wyłącznie kopię kolejnego pełnomocnictwa

(k. 33-34 akt sprawy). Skoro więc zakreślony uprzednio termin tygodniowy przewidziany na usunięcie ww. braku upłynął bezskutecznie to Sąd prawidłowo odrzucił sprzeciw na podstawie art. 504 § 1 k.p.c. Nie ulega przy tym wątpliwości, że termin wyznaczony do usunięcia braku formalnego pisma jest niezachowany, jeżeli strona w zakreślonym terminie w ogóle nie podjęła czynności uzupełniającej lub wprawdzie ją podjęła, ale mimo to brak nie został uzupełniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CZ 34/08, LEX nr 424407).

W stanie prawnym znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie nie było natomiast żadnego uzasadnienia, aby to Sąd – z urzędu – dokonywał weryfikacji treści rejestru przedsiębiorców, gdyż dopiero w postępowaniach wszczętych po dniu 8 września 2016 r. stwierdzenie takiego umocowania przez sąd jest możliwe na podstawie właściwego rejestru do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną (art. 68 § 2 k.p.c. - w brzmieniu określonym ww. ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. z 2015, poz. 1311 ze zm.]).

Słusznie zwraca się uwagę w orzecznictwie, że nie jest rolą sądu zastępowanie strony w dokonywaniu czynności procesowych leżących w jej interesie i stanowiących jej ustawowy obowiązek. Czynności podejmowane w celu usuwania w postępowaniu cywilnym braków formalnych pism procesowych są sformalizowanymi czynnościami procesowymi stron, nie mogą być zatem nimi obciążane organy procesowe (zob. uzasadnienie uchwały 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 grudnia 2013 r., I OPS 13/13, ONSAiWSA 2014, nr 3, poz. 39). Niedopuszczalne i bezzasadne jest zatem przerzucanie na sąd wykonywania czynności obciążających stronę, choćby miały charakter techniczny, gdyż mogłoby to prowadzić nie tylko do anarchizacji procesu cywilnego, ale także do naruszenia zasady równości stron (tak Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniu z dnia 23 sierpnia 2000 r., II CKN 1014/00, LEX nr 1635430, w uchwale Izby Cywilnej z dnia 27 lutego 2008 r., III CZP 135/07 OSNC 2009, nr 2, poz. 25, w postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. II CZ 99/12, LEX nr 1293759).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. O sprostowaniu oczywistej omyłki w zaskarżonym postanowieniu orzeczono na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c.